

БЮДЖЕТНИЙ ДЕФІЦИТ: НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Бюджетний дефіцит – небажане явище, його фінансування на основі грошової емісії призводить до інфляції, а за допомогою неемісійних засобів – до зростання державної заборгованості. Проте бюджетний дефіцит не варто однозначно відносити до надзвичайних подій, оскільки його природа може бути різною. При фінансуванні певних економічних або соціальних проектів, що забезпечуватимуть у майбутньому позитивні соціально-економічні зміни та розширення виробництва, бюджетний дефіцит не буде сигналом кризової ситуації в країні [1].

Зважаючи на наявні тенденції, до основних проблем щодо здійснення фінансування дефіциту державного бюджету, варто віднести:

- зменшення потоку інвестицій, що призводить до трансформацій виробничих потужностей, як наслідок, зменшення виробництва призводить до зниження рівня зайнятості і скорочення споживання;
- зростання валютного курсу на міжнародному ринку;
- наявність та постійне зростання запозичень, що обумовлюють відповідне збільшення дефіциту бюджету, і, як наслідок, надмірне боргове навантаження та дефіцит платіжного балансу зумовлює виникнення ризику дефолту, тобто невиконання державою зобов'язань за своїми позиками. А дефолт відповідно може призвести до негативних наслідків у розвитку економіки, що обумовлено згортанням інвестицій, підвищенням процентних ставок, тощо;
- неефективне використання бюджетних ресурсів [2].

З метою уникнення дефіциту державного бюджету, доцільним є подальше вдосконалення механізму його фінансування, пошук альтернативних джерел фінансування дефіциту державного бюджету.

З метою зниження бюджетного дефіциту необхідно:

- забезпечити оптимальний рівень податкових вилучень для формування бюджетів усіх рівнів та створення сприятливих умов для підприємницької діяльності;
- залучити до інвестиційної сфери особисті заощадження населення;
- забезпечити фінансову підтримку малого й середнього бізнесу шляхом розробки і виконання цільових програм розвитку малого та середнього підприємництва;
- посилити відповідальність суб'єктів господарювання та їхніх керівників, зокрема особисту майнову та кримінальну відповідальність, за дотриманням вимог законодавства, своєчасність і повноту розрахунків із бюджетом та державними позабюджетними фондами;
- скоротити видаткову частину бюджету: зменшити витрати на фінансування управлінських структур, створити жорсткий контроль за виплатою державних коштів;
- перейти від бюджетного фінансування до системи надання субсидій, субвенцій, інвестиційних позик суб'єктам господарювання; •запровадити науково обґрунтовану систему прогнозування рівня показників, що беруться за основу формування доходів і видатків бюджету, використовувати при бюджетному плануванні нормативи бюджетної забезпеченості; •удосконалити нормативно-правове забезпечення бюджетного процесу [1].

Таким чином, реалізація окреслених шляхів покращення сприятиме уникненню фінансової неспроможності та забезпеченню ефективного економічного розвитку держави.

Список використаної літератури:

1. Малишко В. В. Сучасний стан бюджетного дефіциту в Україні. The 6th International scientific and practical conference “The world of science and innovation” (January 14-16, 2021). London : Cognum Publishing House, 2021. P. 765-774. URI: <http://ephsheir.phdpu.edu.ua:8081/xmlui/handle/8989898989/5539>

2. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/44864/1/%D0%9C%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%B5%D1%86%D1%8C%20%D0%A0.pdf>